

Skolen ved foten av Vangsåsen

AKT: «Modell og teppe» av Jon Olav Helle. FOTO: JON OLAV HELLE

AKT: Av Britt Helle, tegnet i studietida (da som Britt S. Rasch). FOTO: BRITT HELLE.

VELKOMMEN: Her er atelieret hvor Jon Olav og Britt Helle tar imot elever, både nybegynnere og øvede.

KLARGJØRING: Kobberplaten rubbes og ripes i alle retninger.

FERDIG TRYKKEPLATE: Etter bearbeiding blir ripene til lys og skygger. Slik kan en ferdig plate se ut før trykking.

TRYKKING: Valsen dreies over plate og papir. – Jeg ser meg som en misjonær for gamle teknikker, sier Jon Olav Helle.

Jon Olav Helle og Britt Langen Helle underviser elever fra 14 til 80 år i et mangfold av bildekunstformer i Fjellbu ved foten av Vangsåsen.

Det handler i bunn og grunn om å lære seg å se, sier bildekunstner Jon Olav Helle. Vangsåsen bades i sol og flotte høstfarger. Villaen i Fjellbu tar seg godt ut i de idylliske omgivelsene ved Torvet. Stedet er kjent for folk som ferdes i traktene som hovedkvarter for forvaltningen av Vang allmenning. Men de siste fem årene har bestyrerboligen vært hjem for de to kunstnerne Jon Olav og Britt Helle. Etter mye arbeid har de gjort stedet i stand til at de skal kunne fullføre drømmen om å skape en skole og kurssted for alle som vil lære seg bildekunst. – Å lære seg til å se og observere er en evne som ikke må gå tapt, sier Jon Olav.

HAN TROR FULLT OG FAST PÅ «KALLET» i det han og Britt driver med, og engasjementet er smittende og ektefølt – nesten religiøst.

Nå er han tilbake på gamle trakter Hedmarken etter et langt liv som kunstner og lærer for kunstelever i Oslo. Britt er opprinnelig fra Hønefoss. Her i Vangsåsen har de slått rot. De håper å kunne videreføre sitt livsverk og leve av kunstundervisning. På alle vegger og trappeoppganger i den nyoppussede villaen henger Jon Olavs og Britts arbeider. – Der er Nusse, sier Britt og peker på en spennig aktegning av en eldre kvinne hun tegnet i sine yngre dager. – Nusse sto også modell for Edvard Munch, sier hun. – Det rare er at vi begge har tegnet og fordypet oss i de samme modellene, sier Jon Olav. Britt og Jon Olav studerte begge på Kunst- og håndverkskolen i Oslo på 1970-tallet.

JEG BLIR TATT MED RUNDT i det vakre huset. I noen av rommene står det digre trykkpresser. Jon Olav har spesialisert seg på teknikken kobbertrykk, eller «mezzotint» som

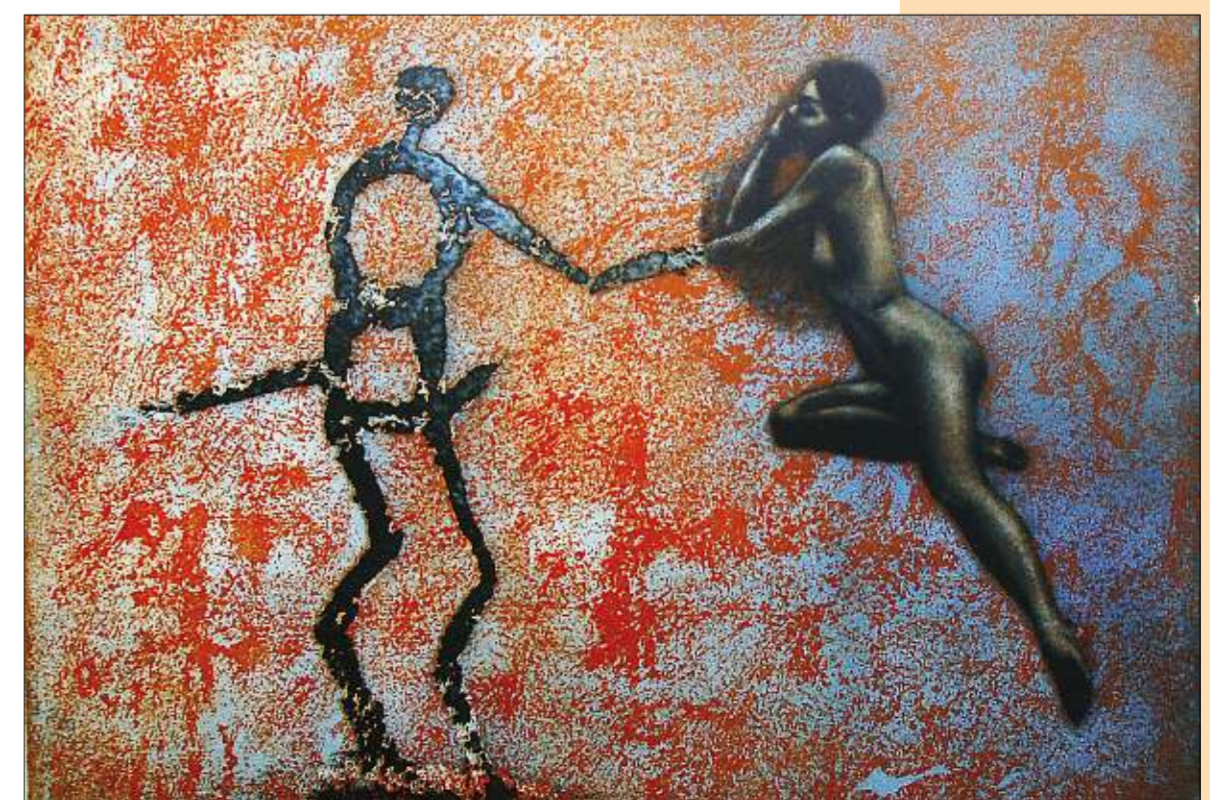
det heter. – Det er en svært arbeidskrevende teknikk, som kun en håndfull kunstnere i Norge behersker, bemerket han. Jon Olav demonstrerer hvordan han arbeider med metallplaten. Han rubber og riper overflaten på metallplaten med verktøy jeg aldri har sett før. – Det kan ta nesten en måned for å få overflaten klar til å begynne å utforme bildet, sier han. Når platen er ferdig ripet, begynner han å skisse på platen. En papirkisse ligger under et speil. – Det må være speilvendt, ettersom platen kun skal brukes til å trykke bildet, forklarer han. Trykken blir lysere på områdene der det er glattest, og mørkest der ripene i metallet får stå igjen. Resultatet er imponerende vakkert. Den nakne menneskefiguren vokser fram fra riper i metall, som siden overføres til papir, gjerne med flere plater, en for hver farge. – Alle arbeidene våre er på bakgrunn av blyantskisser, aldri fotografier, sier Jon Olav.

Fotografier er flate bilder, og kopiering av fotografier blir flat bildekunst. Når vi skal lære oss å se, må vi observere over tid, framhever han. Han nærer en skepsis til data-teknologi som gjør bildeproduksjon til ren teknikk, uten at kunstnerne har lært å se selv. – Jeg ser på meg selv som en misjonær for de gamle teknikker, sier Jon Olav. BRITT BRUKER OGSÅ GAMLE teknikker. Alle fargene lager hun selv, med egg og pulver. Vakre enger av lupiner og solsikker, landskaper, dyr og mennesker. Hun viser meg også nydelige akvareller. Utover høsten er det et rikt utvalg av kurs på Fjellbu. Det tegnes/males landskap og interiør. Det er kurs i gamle dyptrykkteknikker. Det er frihåndstegning og grunnleggende lys- og skyggeteknikker. Og ikke minst er det aktegning med modeller. Jeg forteller spøkefullt om tv-innslaget om skøyteandlaget som fikk prøve seg på akt-

tegning i vinter, der Even Wetten og gutta var fornøyd med å få «se på nakne damer så mye de ville». – Aktegning er riktignok spennende, men ikke i det hele tatt på den seksuelle måten, smiler Jon Olav. – Men det er jo naturligvis noe man må bli vant til. Anatomi og kroppslige proporsjoner er veldig grunnleggende for bildekunst, så det er noe vi fokuserer mye på som lærere, utdyper Jon Olav. Etter at besøket er over må jeg spørre paret om de har sett notatblokken min. – Den har du lagt i kameraveska, opplyser Jon Olav. – Det handler om å lære seg å se, ikke sant?

KETIL REIGSTAD
928 05 822
ketil.reigstad@h-a.no

«EVIG LENGSEL»: Begjæret har dype røtter. Her uttrykt i et dyptrykk.